

POKROK PUBL. CO.

vydává POKROK ZÁPADU a místní vydání v Crete, pro Saline okres, Nebraska; ve Schuyler a Clarkson, pro okres Colfax, Nebraska; ve Wilson, Kas., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota, a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakota.

PŘEDPLATNÉ: Pro Spojené Státy \$2.50 Pro Kanadu \$3.75

Zásilky peněžní dětéž se pomocí peněžních poukázek Express Money Orders, bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujeme-li své přestěhování, nejdeťte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva uveřejňujeme ochotně. Musí být slusně psané bez úmyslu někomu osobně poškoditi a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo v dopise uveřejněno.

NA CHEMICKÉ FRONTĚ.

Porážky německých dobyvatelů světa, které se na ně hrnou v přítomné době, nejsou omezeny jedině na západní frontu. Ve skutečnosti, vládoce Německa budou pociťovati trpěči nezdravé, zasažené skryté a neslyšné na jiném poli, nežli ztráty několika milionů pouhého kanonfútru, neboť oni nezdravě zasáhnou jejich nejcitlivější místo, jejich měsíce. Amerika zasahuje Němce touto dvojitou zbraní; zatím co její národní armáda tříští linie Hindenburgovy, její chemikové poráží Němce na chemické frontě. Americké laboratoře ovládly tajemství anilínových barviv, vyráběných z dehtu, sloučených bohatostí a delikátností odstínů, na které až do války mělo Německo monopol. — Německé laboratoře zasobovaly výhradně celý svět těmito barvivami, a když kaiser vydal se na své šílené dobrodružství a když britské válečné loďstvo odřízlo Německu zámořský oběd, textilní a oděvní průmysl ve všech zemích byl tím zle postižen.

Genius americké chemie zlomil tento monopol. To jest dokumentováno pádně čtvrtou národní výstavou chemických průmyslů, která byla nedávno otevřena v Grand Central paláci v New Yorku. Produkty zde vystavené ukazují, že americký chemik za čtyři roky dohnal úplné svého německého konkurenta i s jeho výhodou čtyřiceti let přípravy a nerušeného vývoje. Německo využívalo této výsoce rozvinuté barvivové industrie k získávání mezinárodních obchodních výhod, a doufalo, že tento monopol mu pomůže přimět ostatní svět, aby s ním navázal poměrně obchodní styky po skončení války. Vedle potaše, Němci domnívali se drviti jeden z hlavních trumfů v budoucí hře o světový oběd v této industrii. Kromě toho, výroba barviv byla zdrojem velkých příjmů a rovněž prestiže pro německý průmysl. Duplikování této složité industrie v Americe musí být trpkou ranou pro kapitalisty za Rýnem.

Toto duplikování německé chemické industrie v Americe není však omezeno pouze na barviva. Šíří se do jiných linií a výkony Ameriky na tomto poli budou tvořiti jedno z nejtrpěčích zklamání pro Němce, až Němci po válce budou sestavovati světovou bilanci svého podniku.

Dámské šaty, se svými okouzlujícími škálami bohatých, nevystýlých a delikátních odstínů a nádechů, barev bližších výtvarum přírody a stále tize označitelých, vdeci dnes za svoji dokonalost americké chemické industrie. Tento nový americký průmysl zakládá se na zdravých a skvělých základech, jimiž se honosila před válkou německá industrie. Dle toho dalo by se souditi, že američtí chemikové mají před sebou ještě hodný kus cesty, nežli dovedou tento průmysl na stejnou výši s německým, ale tu nutno vzíti ohled na ten fakt, že americký chemik pracuje se značnou nevýhodou v přítomné době, ježto nemůže používatí jedné z dehtových základů pro anilínová barviva, totiž to-

luolu, protože všechny tento produkt jest potřebován přítomné vládou na výrobu traskaviny trinitrotoluolu, zkráceně T. N. T., nejmocnější z výbušné látky dosud známé, které se užívá k plnění výbušných dělových projektilů.

Vyrábitele anilínových barev praví, že úsilovná a důmyslná propaganda byla a jest dosud vedena v této zemi za účelem podvrácení obliby amerických barviv a obnovení monopolu pro německá barviva. Mezi lidem rozšířil se neodůvodněný názor, že americká barviva nejsou stálá, a často vykládány látky s označením, že „barva není zaručena, americké barvivo.“ A kupujícím se často říká, že „ve skutečnosti nelze získati žádných stálých barev od té doby, co válka přerušila dovoz z Německa.“ Vyrábitele barviv praví, že mnozí obchodníci dali se přesvědčiti touto propagandou. Vysvětlují, že stálost barvy jest význam neurčitý, a že barev absolutně trvanlivých, čili látek nikdy nevyrudnoucích není. Americká barviva jsou však právě tak stálá a trvanlivá, jako německá. Z toho vysvítá, jak důležité jest, aby nebyla věnována víra této podloudné německé propagandě, neboť se tím pomáhá Německu udržeti monopol v industrii, která může býti každým okamžikem přeměněna ve výrobu nejmocnější známé traskaviny, trinitrotoluolu. Není pochyby, že tento fakt byl právě příčinou, proč německá vláda starala se s péčí tak otevsou o tuto industrii v době míru.

Počátek anilínové industrie sahá do doby pokusů anglického mladíka. Sir William Henry Perkin, tehdy 18 let starý, činil pokusy se zplodinami dehtu v pátrání po syntetickém chininu, objevil v roce 1856 první anilínové barvivo. Jiné země pokračovaly zvolně v rozvoji industrie, k níž tento vynález ukazoval cestu. Ale Němci chopili se této příležitosti, a stejně jako v přečetných jiných oborech trpělivosti, přičinlivosti a dikladnosti nahradili to, co se jim nedostávalo na vynalézavém duchu. Za dvě generace vybudovali si z těchto počátků světovou industrii. Všechny německé barvivový průmysl jest spojen prostřednictvím promyšlených ředitelství v obrovský trust, čili kartel, jenž jim umožňoval rozdrťiti každou soutěž. Před válkou závisla Amerika od Německa na barvivách, a dehet základní to látka pro jejich výrobu byl mrlán v této zemi při výrobě svítiplynu a koksu z uhlí kdežto v Německu byl pečlivě sechráněn. V té věci již před válkou nastal v Americe obrat a otevřené pečce, ve kterých z uhlí přicházelo na zmar tisíců cenných látek, byly nahrazeny pečcemi zavřenými. Americká barvivová industrie zakořenila se tím pevně v této zemi a Němci již nikdy nebudou s to, aby jí povalili.

PRVNÍ BOJOVNIK PROTI GERMANISACI ČESKÝCH DĚTÍ.

Byl to náš první novinář, Václav Matěj Kramerius. Nebyl o všem prvním novinářem v naprotím slova smyslu; již před ním vycházely české noviny, a to hned od r. 1719. Byly to „Outerní a Sobotní Pražské Poštovské Noviny, z rozličných zemí a krajín přicházející.“ Začal je vydávati pražský tiskář František Karel Rosenmueller (starší). Vycházely dvakrát týdně skoro po celé XVIII. stol. s šestiletou přestávkou od r. 1776 do r. 1782. V tomto roce je obnovil František Kozurí (Kosorius) a vydával je nákladem dědiců Rosenmuellerových až do r. 1785 s titulem „Pražské České Noviny“. Ale až do roku 1786, tedy do vzniku „Schoenfeldských císa. král. Pražských Českých Novin“, jejichž prvním redaktorem byl Václav Matěj Kramerius, nelze mluviti o novinách českých v dnešním slova smyslu. Bylo na nich ještě mnoho, co připomínalo staré kroniky.

Neubráníme se tomu přirovnání, vezmeme-li do rukou jeden ročník „Outerních a Sobotních Pražských Poštovských Novin“ a vnučíme se nám i při pohledu na Schoenfeldské a Krameriusovy Noviny (tyto vycházely od 4. července r. 1789). Ale v obsahu je tu přece pokrok patrný. Až do Krameria české noviny pouze registrovaly zprávy, které byly rektorově úředem hodány a pro lid za neškodné uznány. Tak se nařizovalo patentem ze dne 31. března 1769. Až teprve Kramerius pouští volnost tisku, jis dal-

Josef II., zrušiv skoro úplně cenzuru patentem ze dne 11. července r. 1781, hlásal nadšeně ideje osvícenecké a povzbuzoval všechny české vlastence k pěstování a zvelebování jazyka mateřského, poučuje zároveň všechny, kdož se ještě za svůj mateřský jazyk styděl, o jeho kráse a ušlechtilosti. A je zajímavé, že děje se tak zrovna v době, kdy Josef II. snil o jednotném rakouském státu s jednotnou centrální správou ve Vídni a jediným jazykem — německým — v celém říši. Germanisace začala v Rakousku již za Marie Terezie. Ona prohlásila školství za politiku (vše státní) a dle rad svého osobního lékaře, Gerharda van Swieten, provedla po zrušení rádu jezuitského (1773) reformu školství: v každé farnosti měla býti škola triviální, ve větších městech školy hlavní a největších školy normální. Na gymnasiích a universitách zaveda místo latiny němčinu. Josef II. vydal r. 1784 nový studijní řád, který nařizoval za podmínku pro přijetí do střední školy znalost němčiny. — Tak byla vnučována němčina i do jmenovaných škol nižších.

Kramerius byl nadšeným ctitelem Josefa II. Nazývá ho v novinách „nejlaskavějším Otcem“ „velkým Císařem“. Jak překle-nul rozpor, který byl mezi snahami jeho a germanisací snahou mocnářovou? Zeela jednůduse: prohláše v českých novinách, že panovník si přeje, aby jazyk český byl zlebován.

Když dlel Josef II., r. 1786 v Praze, navštívil též české divadlo Boudů na Koňském trhu (nyň Václavské nám.; bouda byla v blízkosti nynějšeho Zemského muzea). Čestí herci hráli před panovníkem hru Václava Thána: „Loučeni, aneb Veselá Bída“, „závěrek učinil velmi směšný pantomimický ballet od Pana Balletmistra Sève zhotovený tohoto nápisu: Číhadlo, aneb tak váš řízký chytáme!“ Kramerius referoval v novinách o výsledku tohoto slavnostního představení: „Náš nejlaskavější Moenář ráčil se tu přes obě tyto divadelní hry zdržeti, a okázal na sobě veřejně především valně shromážděným lidem, k obzvláštní pochvalě všech našich vlastenských Herců, i k největšímu veskterému Národu Českého potěšení, svou znamenitou spokojenost a myslí veselost. Taková jest vlastenecká láska nášeho nejlaskavějšího Moenáře! — Z své přirozené nejvyšší štěstosti naše divadelní Herce ráčil 25 dukáty nejmilostivěji obdariti.“ Všichni upřímní Vlastenci v srdcích svých zvolali: Zdráv buď Josef, ten nejdražší Otec! kterýž laskavost svou na jazyk Český i tímto na sobě okázal, a skrze tak znamenitý příklad svůj nejináče tímž chee, než abychom v vlasti své i vlasteneckou milou řeč naši rozšiřovali, a pokud možné zvelebovali.“

Pouhé oně formalitě dal Kramerius jako čiperný povinář význam, kterého neměla, obelstl cenzuru a dosáhl, čeho chtěl; po návštěvě panovníkové bývala Bouda plna. Zvláštní pozornost věnoval Kramerius v novinách školství. Často uveřejňuje zprávy o veřejném školním zkoušení, chápě plně význam školy pro pokrok lidstva. Tak čteme na př. v Schoenfeldských Novinách z r. 1786 na str. 139 tuto zajímavou zprávu: Byla přítomna veřejnému zkoušení 66letá stařenka a „radosti nad ochotnými odpověďmi mladěze v tato slova promluvila: Kdybych jen tak dokonce stará nebyla, kdybych jen o 20 let mladší byla, chtěla bych ještě jednou jako ty děti do školy choditi.“ Kramerius k tomu poznamenává: „Taková žádost naučiti se něčemu dobrému příklad dobře vyučených dětí v starých lidech působí.“

Každou zprávu o veřejném školním zkoušení pozdravuje několika nadšenými slovy, na př.: „My doufáme, že přátele a příznivci literního umění tu zprávu tak laskavě, jakž i my sme ji do našich Novin, přijmou.“ Ale docela jinou náladu připravuje u čtenáři pro zprávu, kterou se vyslovuje obdiv nad tím, jak katecheta na normální škole v Poděbradech naučil pěkně v 10 měsících své žáky jazyku německému: „Následující list klademe toliko na snažnou žádost Pana Dopisovatele do našich Novin, majícce za to, že nám Páni Čtenáři za zlé mít nebudou, když jim tu věc k čtení předkládáme, na které jim mnoho záležit. nemůž.“

Zpráva je otištěna velmi drobným tiskem. Je to zřejmý odpor proti germanisaci panovníkové.

Ještě rozhodněji vystupuje Kramerius proti germanisaci po smrti Josefa II. Ve svých vlastních novinách z roku 1790 (tehdy vycházely ještě s titulem „Krameriusovy císa. král. Pražské Poštovské Noviny“, až následujícího roku byly změněny v „Krameriusovy císa. král. Vlastenecké Noviny“) píše na str. 119: „Následující zpráva zaslána nám jest od již stého upřímného Čecha. My té zprávy bez podotknuti nechati nemůžeme. Zvlášť proto, poněvadž ona všem vůbec Českým rodičům k srozumění dává, co by oni o vyučování svých dětí smýšleli, a načež lepšího rozmyslti se měli. Čti a srozumíš.“ V jistém městečku (tak zní ta zpráva), „jakž to za oběje vzato, byly dítky v Německém jazyku vyslejšíchy, a podle zevnitřního zdání dosti veliký prospěch v témž jazyku učinily. Když jeden pacholik vyvolal byl, aby pověděl jakýž již Čechové s svou pilností daleko byli přišli on počal v Německém jazyku vychvalovati nově založenou učkránu na Zbraslavi nedaleko Prahy vypravil všecken užitek a to takovou veřejností že bylo mltlo poslechnouti. Jistý Pan Hrabě au tomuto školnímu zkoušení přítomen byl řekl k pacholíkovi v Německém jazyku: „Dítě! ty musíš zajisté rád cukr lízati protože tak pěkně věci o cukrárně vypravovati umíš!“ Pacholik odpověděl: „Jemnost Pane, já nerozumím, co se mne ráčíte tázati.“ Pan Hrabě řekl: „Také-li tomu rozumíš, co si o cukrárně vypravoval?“ „Ani slova“, odpověděl dítě.“

Tato zpráva, která veřejně od suzovala nesmyslné vyučování českých dětí, dotkla se kohosi nejmile, snad učitele onoho pacholika, který vyzval Krameria dopisem, aby zprávu tu odvolal. Leč Kramerius mu v novinách odpověděl: „Uprímny příteli, Pane Sch—! nevidíš se mi, abych v 15. Nru. mych Novin uvedený příběh s školním pacholem odvolal, poněvadž naprosto žádný jmenován, následovně ani uražen nebyl. Škoditi komu nebyl úmysl mého Pana Dopisovatele, jedině chtěl ponavnřnouti, že pouhé české dítky v cizím jazyku evičené, zde onde dokonce žádného z toho úspěchu nemají.“

Tak psal český novinář před více než stem let a tak varují a poučují čestí novináři i v naší době začátkem každého školního roku, a marně čekáme, kdy smazána bude tato šeredná škvrna na kultuře lidstva, kdy přestane zločin, páchaný na českých dětech tím, že nedostává se jim (často jen z neobalosti a netečnosti rodičů) výchovy v jazyce mateřském.

RUSKÁ PETROLEJOVÁ POLE V BAKU.

Město Baku, vystavené dle vzoru amfiteatru na jižní straně poloostrova Aspheronn, jenž zabíhá daleko do Kaspického moře, jest „Tampico“ ruské říše. Dvě veliká petrolejová pole zahrnují přes 2,700 pramenů a jsou hlavním středem petrolejovým Evropy. Kdyby se bylo teutonickým mocentem podařilo dostihnouti ho dřívě, než ho Britové obsadili, rána byla by bývala ještě vážnější pro vše spojené nežli zmocnění se rumunských petrolejových polí německou armádou při obsazení před mnoha měsíci.

Podle censu rok před vypuknutím války Baku bylo město velikosti asi jako Oakland, Cal., nebo Providence, R. L., nebo Toledo, O., prokláše „National Geographic Society.“ Jest to hlavní město ruské provincie téžoz jména a leží uprostřed nevzhledné, stromů prosté planě táhnoucí se podél západního pobřeží Kaspického moře. Kaspické moře jest 84 stop pod úrovní moře a Baku vyvýšeno jest jen o 30 mil nad tímto vnitrozemním mořem, takže jest přes 50 stop pod hladinou oceánu.

Před mnoha stoletími perští etitelé ohně objevili, že přírodní plyny vycházející z rozsedlin skal poblíž Baku, by hořely a několik mil od tohoto města jsou ridény zbytky jejich starobylých chrámů. Město samo existovalo od počátku šestého století. Vlastnictvím Ruska se stalo teprve před více než sto lety. Hořejší část města podobající se zadní řadě polokruhového divadla (amfiteatru) jest malebnou tatarskou čtvrti se svými

Z OBORU ZDRAVOTNICTVÍ

MANDLE

Píše Dr. J. J. Warta.

Zřídka zánět mandlí anebo vředy okolo mandlí, zavinené zánětem, způsobí smrt, leč ochromení srdečních komor vede k vleklé slabosti, která u dospělých nemůže býti nikdy napravena. U dětí příroda často napraví tento defekt.

Zánět mandlí není tak nevinnou chorobou, uvážíme-li, jaké důsledky může mít pro srdce. — Některé mandle mohou býti zarostlé a nezdaří se velké, jiné pak zdají se býti na malé stopce a pohybují se v hrdle. Zarostlé mandle jsou nejvíce nebezpečnými, ať už jsou malé anebo velké.

Můžeme býti ubezpečeni, že mandle, jež jsou uvolněny a vystavájí, nejsou chorobné a zanítí-li se, vyléčí se záhy a dobře. Zarostlé mandle nalezneme po jich zaničení. V každém případě zánětu mandlí musíme být i nanejvýš opatrnými. Nevystavujeme se venkovskému vzduchu v takovém případě a nechceme-li již ležeti na lůžku, zůstaňme aspoň v klidu ve

světlici. Jedná se hlavně o záchrano srce a je-li srdece také zasaženo zabránění jeho napjetí. Nepovazujme zánět mandlí za něco zcela nevinného. Nevystavujeme nebezpečí srdce. Jsme-li postiženi druhým zánětem mandlí (horečkou, bolestmi v hrdle anebo oteklými mandlemi, nečekejme na třetí onemocnění a nechme je odstraniti ať již jsou velké anebo malé, jsou chorobné anebo nikoliv.

Nikdy nemůže býti rozhodnuto, jsou-li mandle chorobné anebo nikoliv, kdy se na ně podíváme anebo necháme je prohlédnouti. Často mandle, jež se zdají zdravé, ukáží se chorobnými, když jsou vyjmuty. Je ještě jiná příčina, jež mluví pro jich odstranění a to reumatism. Tytéž zárodky, jež napadají mandle a srdce, působí reumatism v kloubech, ne však tak často, jak se všeobecně má za to. Všichni dobří lékaři při diagnose, trpí-li pacient reumatismem, nejdříve prohlédnou mandle a ať už tyto vyhlížejí chorobné anebo nikoliv, radí k jich odstranění. (Pokračování.)

mnoha úzkými nličkami a orientalskými bazary. Palác chanů z 15. století jest v rozpadávajícím stavu a byl po mnoho let užíván Rusy za vojenské skladiště. Nejvýznačnější budovou v městě jest masivní Kis Kale, nebo Panenská Věž, jež jest 147 stop vysoká a nyní je užívána za světlárnu. Pochází z byzantické doby.

Čtyři pětiny v ruské říši vyrobeného petroleje pochází z vřidel v Baku. Největší těžba petroleje v tomto distriktu byla před čtrnácti lety, kdy činila skoro 10,000,000 tun surového petroleje. V roce 1905 byl však zhoubný oheň, který na delší dobu zmenšil produkci. Poslední úřední číselce o výrobě petroleje v Baku jsou o více než 7,000,000 tun. Většina petroleje z vřidel, jež jsou od 500 až do 2,000 stop hluboké, jest vedena rourami do Batumu na Černém moři, leč Baku jest též spojeno železničí s tímto mořským přístavem, jakož i s Rostovem na Donu. První jmenované město jest 500 mil k západu cestou přes Tiflis, a druhé 818 mil k severozápadu.

Kromě petrolejové průmyslu Baku má též suché doky, obilní mlýny, továrnu na sírovou kyselinu a tabákovou továrnu a jest hlavním středem dovozu surové bavlny, hedvábí, ovoce, sušených ryb, vína a rýže, vyrobených v Persii a Zakavkazi.

Město má své jméno od větrného hřimotění (badkule), neb větry jsou stále prudké na této části pobřeží Kaspického moře.

KDO VZKRÍSIL RUSKO?

To, čemu nikdo téměř nevěřil, stalo se skutkem. Případ to, jako moderní zákrak. Rusko se probouzí a přesvědčuje nejen Evropu, nýbrž celý svět o možnosti nemožnosti jeho vzkříšení. Mnohotvárná, hluboká slováská povaha, ten tajemný její myšlenek proud, — Svět stojí překvapen tímto kolosálním obratem, ojedinělým v dějinách. Snad až budou se studovati motovy tohoto skutečné historie grandiosního obratu, bude řada těch, kdož budou si přičítati prvý a nejsilnější vliv na tomto převratu. Ale necht souditi historikové, politikové a diplomaté jakkoliv, zůstane pravdou, že Rusko nevzkřísil nikdo jiný, než slováská duše opět, duše českoslovanských vojáků, tolik to temné Rusko milujících, rozumnějších jeho stínům a bolestem. Nikdo tak hlubokou neprocičil ruskou náivní duši jako českoslovenstí vojini. Když již všichni přestali věřiti v Rusko, nepřestal v něho věřiti věrný jeho bratr Českoslované. Nezdral, neopustil, vytrval, miloval a miluje ty svoje náivní Rusy, které otrávil jed německé propagandy, napotom přilil silná dávka spojených myšlenek v jádru krásných a šlechbetných, ale duši prostého ruského lidu podáváných a předkládaných způsobem a formou, která nutně musila vést k extrémům, jejichž jsme byli dlouhé měsíce svědky. Trpěli jsme s Ruskem a jeho lidem a pracovali na jeho obrození a dnes, již již zapadající slunce naděje vylézá nad

obzor a hlási vzkříšení jednoho z největších národů Slovanstva. Samu sebou se rozumí, že Evropa svým vysokým ritem politických ambie, nechápala Rusko, a počítala s Ruskem oficielním západním, politickým, jak vyhlížela jeho vládní representace za carského režimu. Německo při své rafinovosti zasel příliš rychle rozsvrat, do hlubokých brázd ruské duše. A následek toho byl, že místo úrody vznikla zkáza, Německo klidilo polovičku svých zasetych nadějí, neboť na dně ruské duše hluboko, kam nikdy nemohl vniknouti falešný paprsek německé kultury, zůstal přece jenom pod popelem a nánosem čistě německé vědy, zřavý uhel slovanského čízení, který československý voják rozdmýchal v plamen a požár, jenž dnes zachvacuje celou šířku, bohatou Rus. A tento požár Ruska, tyto plameny, již dnes svými plameny zasahují celé stohy německých plánů, ba, ony jako svědomí dnes zjevují se německé vládnoucí rodině i národu, aby podaly důkaz tisíckrát historii dokázaný, že Slovanstvo nikdy nebylo poraženo nepřitelem, nýbrž vždycky Slovan jenom Slovan mohli porazit a zničiti. A Rusko je dějinným dokumentem tohoto stavu. Dnes opět vstává Rus, veliká, krásná a strašná a přichází okamžik, kdy bude celý národ vyrovnávati pokoření, hanbu, mstu, bídu a smrt, spáchanou na ruské duši, myšlenkou i činem německé duše: Rusko ovládnouti a ztotočiti. Přichází hodina a kdy východní znovuvytvořený ruský front, promluví německým vojákům do duše, poslední válečné heslo po svém, po Rusku. A sotva bude lze odpovědět na tuto ránu spravedlivě trestajícího. My věřili vždy, vždy jsme milovali, zůstaveš věrni a blížící duši nečastých bratrů Ruska, jimž jsme pomohli z hrobu. A my věříme, že oni nám toho nikdy nezapomenou. Naše krev silá se v bratrství, které nikdy nevyumře. — F. Janský, český voják v D. H.

Němci zaplavili doly v okolí Lensu

Paríž, 11. října. — Oeif, který ni svědek, který navštívil okolí Lensu od doby německého útupu z tohoto města, oznamuje, že železnice a pouliční dráhy byly zničeny, tratě vytrhány a pokrovněny a naházeny na hromady. Město téměř srovnáno bylo se zemí. Obyvatelstvo města, jež před válkou čítalo 35,000 duší, odešlo do bezpečí. Voda zaplnila většinu dolů, které před válkou poskytovaly uhlí vje jak 3,000,000 tun ročně. Oznamuje se, že města Roulers a Thourout byla zničena ohněm.

Němci zahájili vyklizování Ruska

Stockholm, 11. října. — Němci se sdují, vyklizují některé části zabraného ruského území, vydávají v ruce bolševické vlády Němci běžou s sebou vše, co nějakou cenu.

